

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Αύγουστος 2014

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, της οικοδομικής βιομηχανίας, της μεταποίησης καθώς και τα νοικοκυριά-καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών, συνεπώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή βραχυπρόθεσμων προβλέψεων για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και άλλων οικονομικών μεταβλητών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) ή τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά τη γενική αντίληψη στο συγκεκριμένο τομέα (τρέχουσα κατάσταση και προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς και καταναλωτές. Η στάθμιση του εν λόγω δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διενεργούνται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Για τα νοικοκυριά-καταναλωτές το δείγμα είναι τυχαίο και η έρευνα γίνεται τηλεφωνικά. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΚΕΝΤΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τον Αύγουστο 2014 το οικονομικό κλίμα παρουσίασε επιδείνωση με το Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να μειώνεται κατά 1,2 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2014. Αυτή είναι η πρώτη κάθοδος που καταγράφει ο ΔΟΣ, μετά από τη συνεχή αυξητική πορεία που ακολούθησε τη μεγάλη πτώση του δείκτη τον Απρίλιο του 2013.

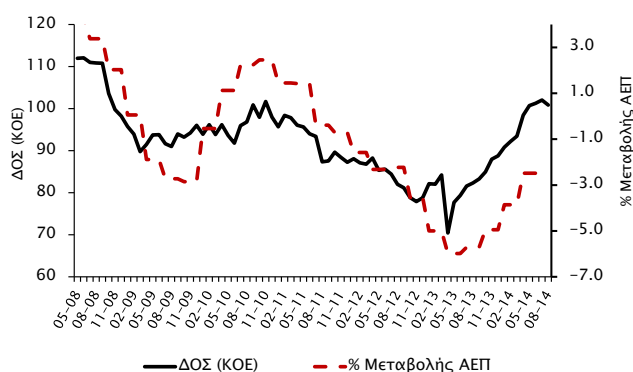
Η υποχώρηση του ΔΟΣ οφείλεται σε επιδείνωση του κλίματος στις υπηρεσίες λόγω αρνητικότερων αξιολογήσεων για την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων το τελευταίο τρίμηνο και πιο απαισιόδοξων εκτιμήσεων για τις προοπτικές ζήτησης τους επόμενους τρεις μήνες.

Το κλίμα στις κατασκευές, τη μεταποίηση καθώς και ανάμεσα στους καταναλωτές καταγράφηκε λιγότερο αρνητικό τον Αύγουστο, ενώ το επιχειρηματικό κλίμα στο λιανικό εμπόριο παρέμεινε στα ίδια αρνητικά επίπεδα με τον Ιούλιο. Η βελτίωση του κλίματος στις κατασκευές οφείλεται στις λιγότερο αρνητικές εκτιμήσεις σχετικά με τις προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο. Η οριακή άνοδος του κλίματος στη μεταποίηση σχετίζεται κυρίως με θετικότερες απαντήσεις για την παραγωγή το επόμενο τρίμηνο. Κύριες συνιστώσες της μικρής ανόδου του κλίματος μεταξύ των καταναλωτών είναι οι λιγότερο αρνητικές αξιολογήσεις για την οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες, αλλά και η λιγότερο αρνητική στάση των νοικοκυριών προς την αποταμίευση.

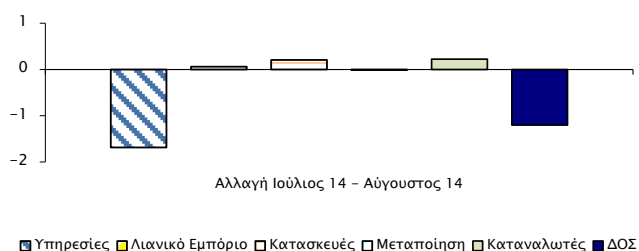
Τον Αύγουστο 2014 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ)¹ για την Κύπρο μειώθηκε κατά 1,2 μονάδες σε σύγκριση με τον Ιούλιο 2014.² Αυτή είναι η πρώτη κάθοδος του ΔΟΣ, μετά από τη συνεχή αυξητική πορεία που ακολούθησε τη μεγάλη πτώση του δείκτη τον Απρίλιο του 2013.³

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ

Η μείωση του ΔΟΣ τον Αύγουστο, σε σύγκριση με τον περασμένο μήνα, οφείλεται εξολοκλήρου σε επιδείνωση του οικονομικού κλίματος στις υπηρεσίες (Διάγραμμα 2).

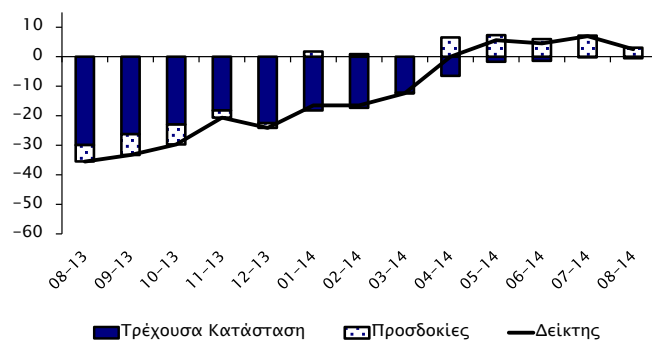
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα παρουσίασε επιδείνωση λόγω χειροτέρευσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 3). Συγκριτικά με τον Ιούλιο, περισσότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν αρνητικά την οικονομική κατάσταση της επιχειρήσεώς τους το τελευταίο τρίμηνο και παράλληλα λιγότερες αναμένουν αύξηση στη ζήτησή τους το επόμενο τρίμηνο. Επίσης, τον Αύγουστο, περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι η απασχόλησή τους το τελευταίο τρίμηνο έχει μειωθεί και ταυτόχρονα οι προσδοκίες τους για τον αριθμό των εργαζομένων το επόμενο τρίμηνο κατέγραψαν

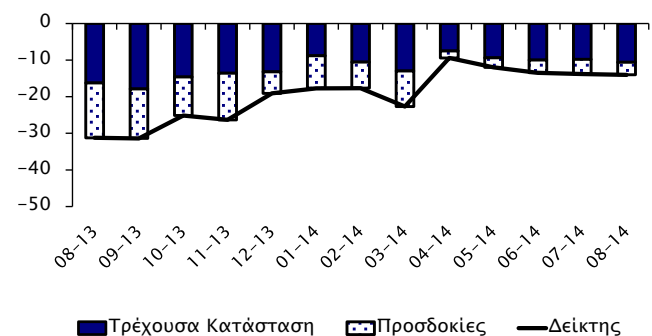
κάμψη. Αντίθετα, σε σχέση με τον περασμένο μήνα, περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι η ζήτησή τους το τελευταίο τρίμηνο έχει αυξηθεί. Συγκριτικά με τον Ιούλιο, λιγότερες επιχειρήσεις προγραμματίζουν μειώσεις τιμών, τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα παρέμεινε στάσιμο στα επίπεδα του Ιουλίου (Διάγραμμα 4).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Σε σύγκριση με τον Ιούλιο, περισσότερες επιχειρήσεις παρατήρησαν πτώση στις πωλήσεις τους το τελευταίο τρίμηνο και ταυτόχρονα περισσότερες απάντησαν ότι αναμένουν μείωση στη δραστηριότητά τους κατά τους επόμενους τρεις μήνες. Τον Αύγουστο, περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι τα τρέχοντα αποθέματά τους βρίσκονται κάτω από το κανονικό για την εποχή. Ως αποτέλεσμα, πολύ λιγότερες επιχειρήσεις σε σχέση με τον Ιούλιο εκτιμούν ότι οι παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους τρεις μήνες θα μειωθούν. Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για την απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες παραμένουν σε παρόμοια αρνητικά επίπεδα με τον Ιούλιο. Πολύ περισσότερες επιχειρήσεις απ' ό,τι τον Ιούλιο δήλωσαν ότι σχεδιάζουν μειώσεις τιμών το επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε κυρίως λόγω καλύτερευσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 5). Σε σχέση με τον Ιούλιο, λιγότερες επιχειρήσεις αναμένουν μειώσεις στην

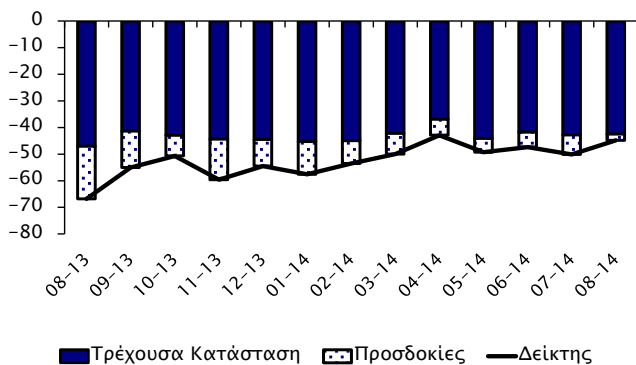
¹ Economic Sentiment Indicator (ESI).

² Από το Φεβρουάριο 2014 τα στοιχεία για το ΔΟΣ (ΚΟΕ) έχουν αναθεωρηθεί λόγω αναπροσαρμογής του μακροχρόνιου μέσου όρου που χρησιμοποιείται για την κατασκευή του Δείκτη.

³ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "Α.Ε.Π. ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ (Προκαταρκτική Εκτίμηση), 2ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2014", Στατιστική Υπηρεσία 04/08/14).

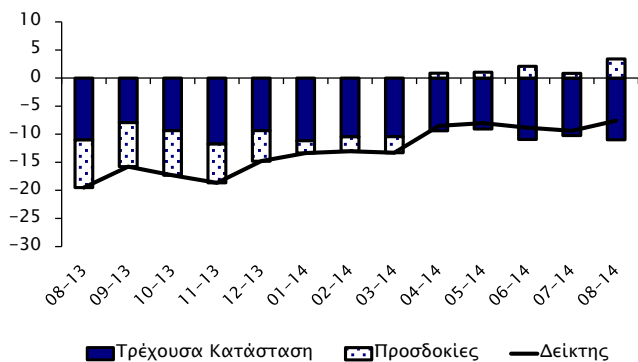
απασχόληση τους επόμενους τρεις μήνες, και επίσης, ελαφρώς λιγότερες δήλωσαν ότι τα υπό εξέλιξη έργα τους (current overall order books) είναι κάτω από το κανονικό. Αντίθετα, τον Αύγουστο, περισσότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν αρνητικά την οικοδομική τους δραστηριότητα τους τελευταίους τρεις μήνες. Συγκριτικά με τον Ιούλιο, περισσότερες επιχειρήσεις προγραμματίζουν μείωση στις τιμές πώλησης τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα καλυτέρευσε οριακά λόγω βελτίωσης των προσδοκιών (Διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

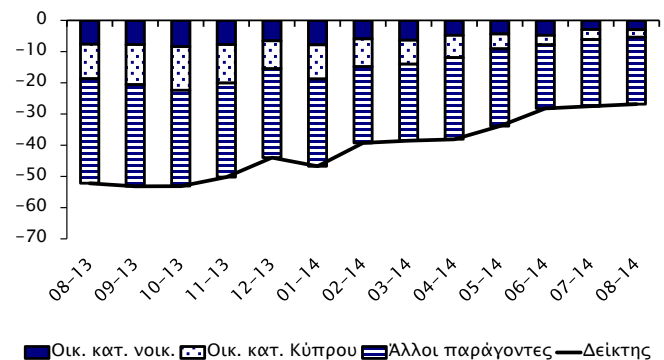

Συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την παραγωγή το τελευταίο τρίμηνο, τις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες και τις παραγγελίες για εξαγωγές, ήταν λιγότερο αρνητικές. Τον Αύγουστο, λιγότερες επιχειρήσεις απάντησαν ότι τα τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων τους είναι κάτω από το κανονικό. Παράλληλα, τον Αύγουστο οι προσδοκίες για την παραγωγή και την απασχόληση τους ερχόμενους τρεις μήνες καταγράφηκαν θετικότερες απ' ό,τι τον προηγούμενο μήνα. Συγκριτικά με το Ιούλιο, περισσότερες επιχειρήσεις απάντησαν ότι προτίθενται να μειώσουν τις τιμές πώλησης το επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** τον Αύγουστο βελτιώθηκε οριακά. Οι αξιολογήσεις τους για την οικονομική

κατάσταση των νοικοκυριών τους τελευταίους 12 μήνες, αλλά και οι προσδοκίες τους για την οικονομική κατάσταση της Κύπρου τον επόμενο χρόνο καταγράφηκαν λιγότερο αρνητικές σε σχέση με τον Ιούλιο. Αντίθετα, οι εκτιμήσεις τους για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες, αλλά και οι αξιολογήσεις τους για την οικονομική κατάσταση της Κύπρου τους τελευταίους 12 μήνες παρέμειναν στα ίδια αρνητικά επίπεδα με τον Ιούλιο, δηλ. με το ποσοστό των απαισιόδοξων να υπερτερεί. Επιπλέον, τον Αύγουστο, οι εκτιμήσεις των καταναλωτών για την ανεργία σημείωσαν επιδείνωση (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκιών - Καταναλωτές (συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)

Σε σύγκριση με το Ιούλιο, περισσότεροι καταναλωτές παρατήρησαν στασιμότητα ή μειώσεις στις τιμές των καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες και περισσότεροι αναμένουν ότι οι τιμές τους επόμενους 12 μήνες δεν θα αυξηθούν. Περισσότεροι καταναλωτές απ' ό,τι το Ιούλιο θεωρούν την τρέχουσα στιγμή ως ακατάλληλη για μεγάλες αγορές και παράλληλα, περισσότεροι σκοπεύουν να περιορίσουν τις μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες. Τον Αύγουστο, αν και οι αξιολογήσεις για την καταλληλότητα της τρέχουσας περιόδου για αποταμίευση παραμένουν το ίδιο αρνητικές με τους προηγούμενους μήνες, λιγότεροι καταναλωτές σε σχέση με τον Ιούλιο θεωρούν ως απομακρυσμένο το ενδεχόμενο να αποταμιεύσουν μέσα στον επόμενο χρόνο.

Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο τον Αύγουστο 2014 μειώθηκε κατά 1,2 μονάδες σε σχέση με το Ιούλιο 2014. Η μείωση αυτή οφείλεται σε επιδείνωση του κλίματος στις υπηρεσίες λόγω αρνητικότερων αξιολογήσεων για την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων το τελευταίο τρίμηνο και για τις προοπτικές ζήτησης το επόμενο τρίμηνο. Το κλίμα στις κατασκευές, τη μεταποίηση καθώς και ανάμεσα στους καταναλωτές καταγράφηκε λιγότερο αρνητικό τον Αύγουστο, ενώ στο λιανικό εμπόριο παρέμεινε στα ίδια αρνητικά επίπεδα με τον Ιούλιο.

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

Μήνας	2013					2014							
	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)	82.3	83.3	85.0	88.0	88.8	90.8	92.2	93.5	98.4	100.7	101.3	102.0	100.8
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-36	-33	-30	-21	-24	-17	-16	-12	0	6	5	7	3
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	-47	-39	-34	-28	-34	-29	-27	-14	-12	1	-4	0	-7
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	-43	-40	-35	-27	-34	-26	-25	-23	-7	-7	0	-1	5
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	-17	-21	-20	-7	-5	5	3	0	20	22	18	21	9
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	-6	-14	-7	-9	-8	-3	3	-1	-2	-7	-1	2	-7
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-6	-1	-11	-4	-1	-7	-8	-8	-6	-5	-3	4	1
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-16	-16	-17	-21	-20	-15	-19	-17	-8	-3	-6	-13	-8
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-31	-31	-25	-26	-19	-18	-18	-23	-9	-12	-13	-14	-14
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-58	-58	-48	-50	-48	-42	-44	-48	-37	-33	-32	-29	-38
Τρέχοντα αποθέματα ³	-9	-4	-5	-10	-8	-15	-12	-9	-15	-5	-2	0	-6
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	-45	-41	-32	-38	-18	-27	-21	-29	-6	-8	-10	-12	-24
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-56	-50	-48	-49	-35	-39	-31	-47	-23	-22	-21	-29	-10
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-4	-7	-3	-3	0	2	-1	-4	-2	-3	-3	-6	-5
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-15	-23	-21	-18	-10	-2	-10	-9	-6	-6	-7	-1	-17
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-67	-55	-51	-60	-55	-58	-54	-50	-43	-49	-47	-50	-45
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-72	-66	-48	-65	-59	-66	-62	-52	-42	-55	-42	-35	-49
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-94	-83	-86	-89	-89	-91	-90	-85	-74	-88	-84	-86	-85
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	-40	-27	-16	-30	-20	-25	-17	-16	-12	-10	-11	-15	-5
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-39	-41	-32	-39	-37	-39	-31	-43	-26	-33	-27	-15	-25
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-20	-16	-17	-19	-15	-13	-13	-13	-9	-8	-9	-9	-8
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-46	-57	-49	-48	-48	-36	-28	-21	-7	-4	-6	-3	-1
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-55	-52	-54	-53	-49	-51	-49	-47	-40	-41	-42	-47	-43
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-32	-44	-39	-33	-33	-24	-28	-33	-29	-32	-36	-57	-38
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-22	-28	-26	-18	-21	-17	-17	-16	-12	-14	-10	-16	-10
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	-25	-24	-24	-21	-16	-7	-8	-9	3	3	6	3	10
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-16	-13	-17	-11	-3	-8	-5	-10	-1	-3	6	-3	4
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-3	-9	-4	-6	1	-6	-6	-9	-2	1	-3	-1	-11
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Δείκτης ²	-52	-53	-53	-50	-44	-47	-39	-39	-38	-34	-28	-28	-27
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες	-50	-54	-47	-50	-48	-48	-47	-47	-49	-47	-44	-41	-39
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-31	-31	-34	-31	-26	-31	-24	-25	-19	-18	-19	-12	-12
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-84	-86	-82	-78	-73	-78	-70	-67	-66	-60	-56	-46	-46
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-44	-51	-56	-49	-36	-44	-36	-31	-29	-19	-12	-13	-10
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	-21	-22	-22	-28	-19	-15	-20	-29	-24	-19	-12	-12	-16
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	-35	-35	-23	-34	-30	-14	-18	-35	-18	-20	-15	-14	-26
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ^{3, 4}	72	66	67	65	56	54	37	42	44	38	27	25	29
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-58	-60	-54	-58	-51	-55	-53	-46	-49	-48	-50	-45	-48
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες	-70	-73	-63	-66	-65	-67	-60	-65	-58	-56	-64	-50	-56
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-43	-38	-41	-34	-33	-35	-38	-34	-34	-37	-35	-32	-33
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες ³	-62	-64	-56	-56	-58	-57	-61	-56	-61	-61	-54	-61	-57
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	-6	-4	-2	1	-3	1	-4	-3	-4	-5	-3	-4	-4

Σημειώσεις:

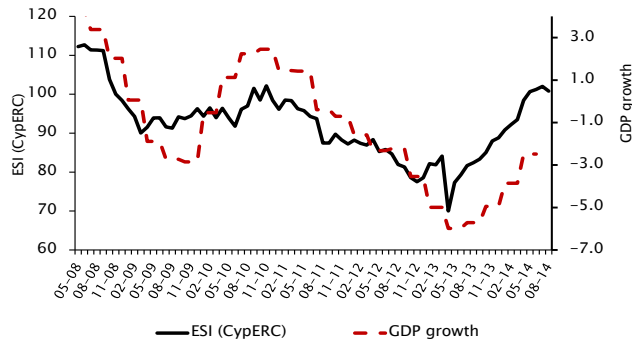
¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/userguide_en.pdf
³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).

AUGUST 2014

Figure 1: Economic Sentiment Indicator (ESI CypERC) and GDP growth

Note: The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator constructed by the Economics Research Centre (ESI CypERC) reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.

Figure 2: Decomposition of the change in ESI (CypERC)

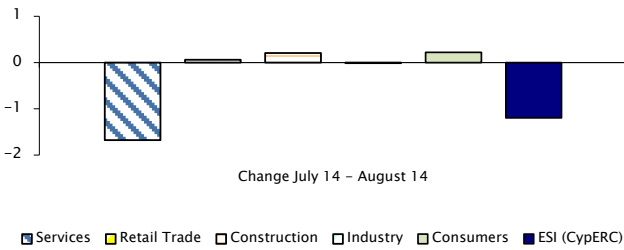

Figure 5: Construction Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

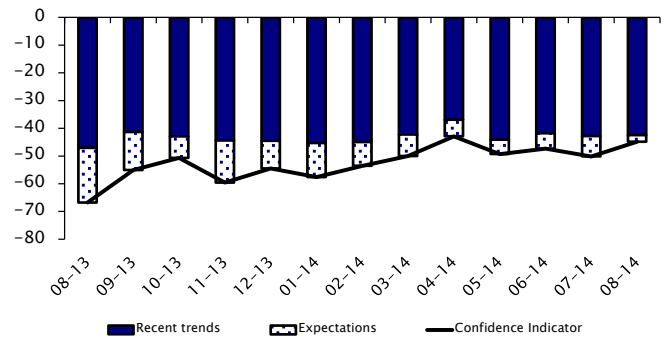

Figure 3: Services Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

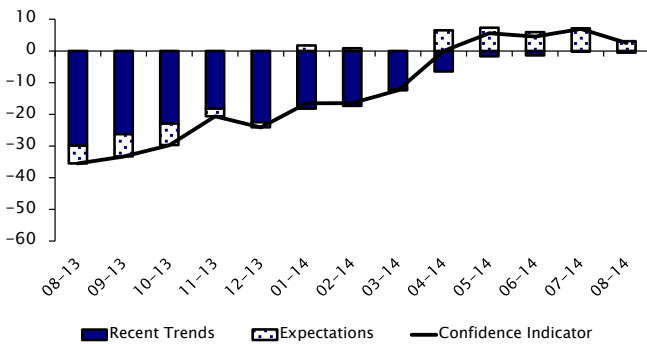

Figure 6: Industrial Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

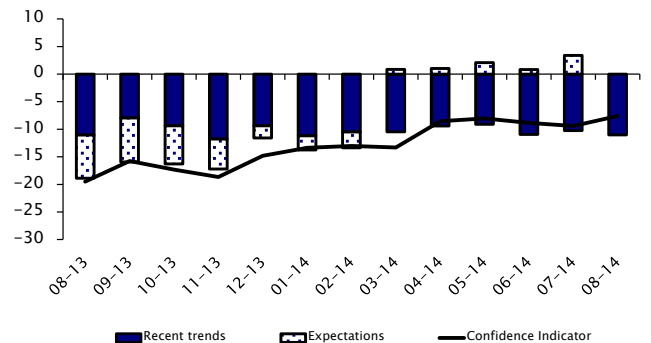

Figure 4: Retail Trade Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

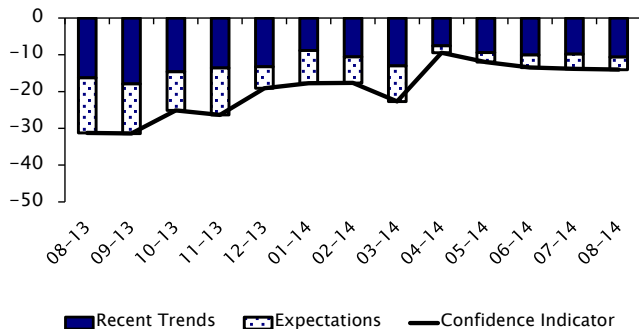
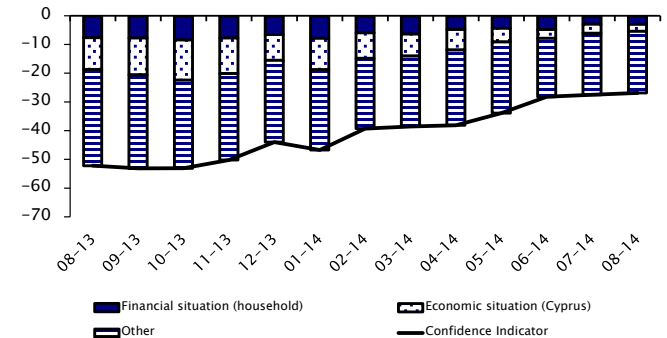

Figure 7: Consumer Confidence Indicator (contribution of financial/economic situation expectations and other factors)

Note: Other factors include unemployment expectations and savings intentions.

Table 1: Difference between the percentage of positive and negative responses (balance)¹ and ESI (CypERC)

Month	2013					2014							
	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
ECONOMIC SENTIMENT INDICATOR (ESI CypERC)²	82.3	83.3	85.0	88.0	88.8	90.8	92.2	93.5	98.4	100.7	101.3	102.0	100.8
SERVICES													
Services Confidence Indicator ³	-36	-33	-30	-21	-24	-17	-16	-12	0	6	5	7	3
Business situation, past 3 months ⁴	-47	-39	-34	-28	-34	-29	-27	-14	-12	1	-4	0	-7
Turnover (demand), past 3 months ⁴	-43	-40	-35	-27	-34	-26	-25	-23	-7	-7	0	-1	5
Expected turnover (demand), next 3 months ⁴	-17	-21	-20	-7	-5	5	3	0	20	22	18	21	9
Employment, past 3 months	-6	-14	-7	-9	-8	-3	3	-1	-2	-7	-1	2	-7
Expected employment, next 3 months	-6	-1	-11	-4	-1	-7	-8	-8	-6	-5	-3	4	1
Expected selling prices, next 3 months	-16	-16	-17	-21	-20	-15	-19	-17	-8	-3	-6	-13	-8
RETAIL TRADE													
Retail Trade Confidence Indicator ³	-31	-31	-25	-26	-19	-18	-18	-23	-9	-12	-13	-14	-14
Business activity (sales), past 3 months ⁴	-58	-58	-48	-50	-48	-42	-44	-48	-37	-33	-32	-29	-38
Stock of goods ⁴	-9	-4	-5	-10	-8	-15	-12	-9	-15	-5	-2	0	-6
Expected business activity (sales), next 3 months ⁴	-45	-41	-32	-38	-18	-27	-21	-29	-6	-8	-10	-12	-24
Orders placed with suppliers, next 3 months	-56	-50	-48	-49	-35	-39	-31	-47	-23	-22	-21	-29	-10
Expected employment, next 3 months	-4	-7	-3	-3	0	2	-1	-4	-2	-3	-3	-6	-5
Expected selling prices, next 3 months	-15	-23	-21	-18	-10	-2	-10	-9	-6	-6	-7	-1	-17
CONSTRUCTION													
Construction Confidence Indicator ³	-67	-55	-51	-60	-55	-58	-54	-50	-43	-49	-47	-50	-45
Building activity, past 3 months	-72	-66	-48	-65	-59	-66	-62	-52	-42	-55	-42	-35	-49
Current overall order books ⁴	-94	-83	-86	-89	-89	-91	-90	-85	-74	-88	-84	-86	-85
Expected employment, next 3 months ⁴	-40	-27	-16	-30	-20	-25	-17	-16	-12	-10	-11	-15	-5
Expected selling prices, next 3 months	-39	-41	-32	-39	-37	-39	-31	-43	-26	-33	-27	-15	-25
INDUSTRY													
Industrial Confidence Indicator ³	-20	-16	-17	-19	-15	-13	-13	-13	-9	-8	-9	-9	-8
Production, past 3 months	-46	-57	-49	-48	-48	-36	-28	-21	-7	-4	-6	-3	-1
Current overall order books ⁴	-55	-52	-54	-53	-49	-51	-49	-47	-40	-41	-42	-47	-43
Current export order books	-32	-44	-39	-33	-33	-24	-28	-33	-29	-32	-36	-57	-38
Stock of finished products ⁴	-22	-28	-26	-18	-21	-17	-17	-16	-12	-14	-10	-16	-10
Expected production, next 3 months ⁴	-25	-24	-24	-21	-16	-7	-8	-9	3	3	6	3	10
Expected employment, next 3 months ⁵	-16	-13	-17	-11	-3	-8	-5	-10	-1	-3	6	-3	4
Expected selling prices, next 3 months	-3	-9	-4	-6	1	-6	-6	-9	-2	1	-3	-1	-11
CONSUMERS													
Consumer Confidence Indicator ³	-52	-53	-53	-50	-44	-47	-39	-39	-38	-34	-28	-28	-27
Financial situation of household, past 12 months	-50	-54	-47	-50	-48	-48	-47	-47	-49	-47	-44	-41	-39
Expected financial situation of household, next 12 months ⁴	-31	-31	-34	-31	-26	-31	-24	-25	-19	-18	-19	-12	-12
General economic situation in Cyprus, past 12 months	-84	-86	-82	-78	-73	-78	-70	-67	-66	-60	-56	-46	-46
Expected general economic situation in Cyprus, next 12 months ⁴	-44	-51	-56	-49	-36	-44	-36	-31	-29	-19	-12	-13	-10
Consumer prices, past 12 months	-21	-22	-22	-28	-19	-15	-20	-29	-24	-19	-12	-12	-16
Expected consumer prices, next 12 months	-35	-35	-23	-34	-30	-14	-18	-35	-18	-20	-15	-14	-26
Expected unemployment in Cyprus, next 12 months ^{4,5}	72	66	67	65	56	54	37	42	44	38	27	25	29
Major purchases at present	-58	-60	-54	-58	-51	-55	-53	-46	-49	-48	-50	-45	-48
Major purchases intentions, next 12 months	-70	-73	-63	-66	-65	-67	-60	-65	-58	-56	-64	-50	-56
Savings at present	-43	-38	-41	-34	-33	-35	-38	-34	-34	-37	-35	-32	-33
Savings intentions, next 12 months ⁴	-62	-64	-56	-56	-58	-57	-61	-56	-61	-61	-54	-61	-57
Statement on the current financial condition of household	-6	-4	-2	1	-3	1	-4	-3	-4	-5	-3	-4	-4

Notes:

- ¹ Positive responses refer to increase/improvement/ above normal/very or fairly likely, while the opposite holds for negative responses. Data are seasonally adjusted.
- ² The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.
- ³ The calculation of the confidence (composite) indicator is described in http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/userguide_en.pdf.
- ⁴ The responses to this question are used in the calculation of the confidence (composite) indicator for each survey.
- ⁵ Following a suggestion by the European Commission, the responses to this question are not adjusted for seasonality.

Since May 2008 the Economics Research Centre, in collaboration with RAI Consultants Ltd, have been conducting the Business and Consumer Surveys in Cyprus, as part of the Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. The programme is co-financed by the European Commission.